

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА _____ ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА МАРКЕТИНГУ _____

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор науково-педагогічної
та навчальної роботи

Б. Папірник

« 03 » _____ 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГРОШІ ТА КРЕДИТ _____

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 281 «Публічне управління та адміністрування» _____

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма _____ «Управління та адміністрування
_____ регіональних економічних систем» _____

(назва освітньої програми)

освітній ступінь _____ бакалавр _____

(назва освітнього ступеня)

форма навчання _____ денна _____

(денна, заочна, вечірня)

розробник _____ Тіверіадська Людмила Валеріївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Гроші та кредит» є варіативною і входить до циклу дисциплін професійної підготовки фахівців, призначена для студентів, які здобувають освітній ступінь «Бакалавр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Гроші та кредит» є грошові та кредитні відносини у ринковій економіці, злагоджена єдність і цілеспрямована взаємодія соціально – економічних відносин, інститутів і механізмів сфери функціонування фінансово - грошового обороту і кредиту в умовах подолання кризових явищ і переходу економіки України до динамічного зростання.

Вивчення навчальної дисципліни «Гроші та кредит» є важливою складовою підготовки висококваліфікованих фахівців. Наукове розуміння проблем грошей, грошового обігу, кредитних відносин, банківської справи є необхідним компонентом становлення професійних економічних знань студентів. Формування ринкових відносин викликає необхідність перетворень існуючої організаційно-господарської структури згідно з принципами функціонування ринкових відносин.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			V	
Всього годин за навчальним планом, з них:	120	4	120	
Аудиторні заняття, у т.ч:	60		60	
лекції	38		38	
лабораторні роботи				
практичні заняття	22		22	
Самостійна робота, у т.ч:	60		60	
підготовка до аудиторних занять	14		14	
підготовка до контрольних заходів	8		8	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	8		8	
виконання курсового проекту або роботи				
підготовка до екзамену	30		30	
Форма підсумкового контролю			екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є формування системи базових знань з теорії грошей, кредиту, засвоєння закономірностей функціонування грошового ринку як теоретичної основи державної монетарної політики, розвитку банківської справи і надалі адаптувати здобуті знання у процесі діяльності за фахом.

Завдання дисципліни: засвоєння понятійного апарату теорії грошей та кредиту, вивчення нормативних і законодавчих актів, щодо грошового обігу і кредитних відносин в Україні, засвоєння ролі, специфіки та практики грошово-кредитної політики центрального банку, напрямів діяльності банків та небанківських фінансових інститутів щодо грошово-кредитного обслуговування суб'єктів господарювання та населення в Україні, усвідомлення економічних процесів, які відбуваються в країні.

Пререквізити дисципліни. Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях з дисциплін: «Макроекономіка», «Національна економіка», «Сучасні економічні системи», «Економічна теорія».

Постреквізити дисципліни. Дана дисципліна тісно пов'язана з такими дисциплінами як, «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств», «Основи регіональної економічної політики», «Економічний аналіз регіональної політики»

Компетентності. Результатом вивчення дисципліни «Гроші та кредит» є здобуття студентами таких компетентностей:

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-7. Обізнаність щодо загальних уявлень про економічну систему сучасного суспільства, закони її розвитку та механізми функціонування.

Заплановані результати навчання. В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

РН-8. Демонструвати розуміння: основоположних економічних категорій, економічних законів та принципів функціонування економічних систем; економічних відносин, господарчих механізмів та дій людей, спрямованих на ефективне господарювання в умовах обмежених економічних і природних ресурсів; особливостей ринкових перетворень економіки України.

Методи навчання:

- словесні: лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-дискусії;

- практичні (практична робота, робота в групах; робота над індивідуальними завданнями та ін.),

- наочні (ілюстрація, спостереження, демонстрація, пред'явлення матеріалу).

Форми навчання фронтальні, групові, аудиторні, позааудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Гроші					
Суть і функції грошей	6	2	2		2
Грошовий обіг і грошова маса	12	6	2		4
Грошові системи	6	2	2		2
Грошовий ринок	8	4	2		2
Інфляція і грошові реформи	10	4	2		4
Разом за змістовим модулем 1	42	18	10		14
Змістовий модуль 2. Кредит					
Валютний ринок і валютні системи	10	4	2		4
Кредит у ринковій економіці	10	4	2		4
Фінансові посередники	8	4	2		2
Центральні банки	6	2	2		2
Комерційні банки та їх операції	8	4	2		2
Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	6	2	2		2
Разом за змістовим модулем 2	48	20	12		16
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	120	38	22		60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Суть і функції грошей Походження і сутність грошей. Функції грошей. Форми грошей та їх еволюція. Роль грошей у розвитку економіки.	2
2, 3,4	Грошовий обіг і грошова маса Грошовий оборот і його структура. Форми безготівкових розрахунків. Грошова маса в обігу та характеристика грошових агрегатів. Швидкість обертання грошей та закон грошового обігу. Механізм зміни маси грошей в обігу.	6
5	Грошові системи Поняття й елементи грошової системи. Типи грошових систем. Створення грошової системи України. Грошово-кредитна політика, її	2

	об'єкти, суб'єкти і цілі. Інструменти грошово-кредитної політики. Проблема монетизації бюджетного дефіциту валового внутрішнього продукту. Фіскально-бюджетна політика: види, об'єкти, суб'єкти, цілі.	
6, 7	Грошовий ринок Суть грошового ринку. Об'єкти й суб'єкти грошового ринку. Структура грошового ринку.	4
8, 9	Інфляція і грошові реформи Суть та причини інфляції. Види інфляції. Грошові реформи та методи їх проведення. Грошова реформа в Україні 1996 р.	4
10, 11	Валютний ринок і валютні системи Сутність валюти і валютних відносин. Суть і структура валютного ринку. Економічна суть і режими валютного курсу. Валютні системи та валютна політика. Інституційні засади валютного регулювання і контролю в Україні.	4
12, 13	Кредит у ринковій економіці Необхідність, суть і структура кредиту. Функції кредиту. Принципи кредитування. Форми та види кредиту. Плата за користування кредитом. Роль кредиту в розвитку економіки. Загальна характеристика кредитної системи.	4
14, 15	Фінансові посередники Фінансові посередники та їхнє місце в структурі фінансового ринку. Типи фінансових посередників. Функції фінансових посередників. Роль банків у фінансовому посередництві. Необхідність функціонування та розвитку небанківського фінансового посередництва	4
16	Центральні банки Загальна характеристика центральних банків. Національний банк України та його функції. Грошово-кредитна політика НБУ. Валютна політика та роль НБУ в її реалізації.	2
17, 18	Комерційні банки та їх операції Комерційні банки, їх класифікація. Пасивні операції. Активні операції. Банківські послуги.	4
19	Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною Загальна характеристика міжнародних валютно-кредитних установ. Фінанси міжнародних установ. Міжнародні розрахунки та валютне регулювання.	2
Усього годин		38

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Суть і функції грошей. Обговорення проблемних питань лекції. Розв'язання базових задач.	2
2	Грошовий обіг і грошова маса Обговорення проблемних питань лекції. Розв'язання базових задач.	2
3	Грошові системи Обговорення проблемних питань лекції. Розв'язання базових задач.	2
4	Грошовий ринок	2

	Обговорення проблемних питань лекції. Розв'язання базових задач.	
5	Інфляція і грошові реформи Обговорення проблемних питань лекції. Розв'язання базових задач.	2
6	Валютний ринок і валютні системи Обговорення проблемних питань лекції. Розв'язання базових задач.	2
7	Кредит у ринковій економіці Обговорення проблемних питань лекції. Розв'язання базових задач.	2
8	Фінансові посередники Обговорення проблемних питань лекції. Розв'язання базових задач.	2
9	Центральні банки Обговорення проблемних питань лекції.	2
10	Комерційні банки та їх операції Обговорення проблемних питань лекції. Розв'язання базових задач.	2
11	Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною Обговорення проблемних питань лекції.	2
Усього годин		22

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Підготовка до аудиторних занять	14
2.	Підготовка до контрольних заходів	8
3.	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	8
3.1	Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм	2
3.2	Сучасний синтез теорії грошей	2
3.3	Натуралістична теорія кредиту	2
3.4	Капіталотворча теорія кредиту	2
4.	Підготовка до екзамену	30
Усього годин		60

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь та навичок з навчальної дисципліни використовуються наступні методи контролю: усний метод, письмовий, тестовий, практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за змістовий модуль 1 «Гроші» та змістовий модуль 2 «Кредит» визначається як проста середня арифметична сума балів, що отримані за роботу на кожному практичному занятті.

Бали за заняття розподіляються наступним чином:

Бали	Критерії оцінки роботи на занятті
1	2
100-95	Студент глибоко та всебічно розкриває зміст питання, яке обговорюється, з використанням матеріалів, які він самостійно опрацював і показує вміння: формулювати висновки та узагальнення за питанням; аргументовано та логічно викладає матеріал. Додатково підготував та презентував доповідь на тему заняття. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом. Зроблені аргументовані висновки.
94-84	Студент розкриває зміст питання, яке обговорюється; робить узагальнення та висновки; логічно викладає свої знання, але недостатньо використовує матеріали додаткової літератури та допускає окремі неточності при відповіді. Має навички розв'язання конкретних практичних завдань. Успішно виконав передбачені планом заняття завдання без істотних зауважень. Орієнтується у сучасних тенденціях розвитку.
83-75	Студент розкриває зміст питання, яке обговорюється; але не робить узагальнення та висновки, недостатньо використовує матеріали додаткової літератури та допускає окремі неточності при відповіді. Виконує практичні завдання в межах програмних вимог, але допускається арифметичних помилок (але не більш ніж 2 в одному завданні).
74-64	Студент поверхнево розкриває зміст питання, яке обговорюється, відтворюючи тільки матеріали подані на лекції; не робить узагальнення та висновки, допускає суттєві неточності при відповіді. Студент не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання або допускає принципові арифметичні помилки (більш ніж 2 в одному завданні) у їх виконанні.
63-60	Студент має повний конспект лекцій та практичних занять. Практичні завдання передбачені програмою не вміє вирішувати, але намагається, знає тільки термінологію з теми заняття.
59-35	Студент має повний конспект лекцій та практичних занять, але при цьому не орієнтується у питаннях, які обговорюються та вирішуються на занятті.
34-1	Студент має конспект лекцій та практичних занять, але неповний (відсутні деякі питання, які треба було висвітлювати). Студент зовсім не орієнтується у питаннях, які обговорюються та вирішуються на занятті.

До екзамену допускаються студенти, які отримали за кожний окремий змістовий модуль не менш ніж 60 балів.

Екзамен здійснюється шляхом оцінювання відповіді студента за 100-бальною шкалою і визначається як сума балів за відповідь на 1 теоретичне питання та розв'язання 1 задачі.

Критерії оцінки відповіді на екзаменаційний білет

Бали	Критерії
1	2
Теоретичне питання	
60-58	виставляється, якщо студент дає повну відповідь на запитання білету і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, знання відповідної літератури, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з даної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати явища й факти, робити самостійні узагальнення й висновки.

57-47	виставляється за умови дотримання таких вимог: питання висвітлені повно, викладення матеріалу логічне, обґрунтоване фактами, з посиланнями на відповідне законодавство та літературні джерела, висвітлення питань завершене висновками, студент виявив уміння аналізувати факти й події. Але у відповідях допущені неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення студента до фактів і подій.
46-36	виставляється в тому разі, коли студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, законодавства та навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки, розв'язувати задачі, але при цьому допускає арифметичні помилки (але не більш ніж 2 в одному завданні).
35-25	виставляється в разі, коли студент дає неповні відповіді на запитання, припускається негрубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу та самостійно виправляє їх.
24-14	виставляється в разі, коли студент дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу, але самостійно виправляє їх.
13-3	виставляється в разі, коли студент дає неповні відповіді на запитання безсистемно, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення, виявлене невміння розв'язувати задачі.
2-1	виставляється в разі, коли студент не відповів на питання чи взагалі не розуміє основ дисципліни.
Практичне завдання (задача)	
40-39	правильне розв'язання задачі.
38-30	правильне розв'язання задачі за наявності 1 негрубої арифметичної помилки або неповного висновку.
29-20	правильна методика розв'язання задачі за наявності арифметичних помилок (1-2) або неповного висновку
19-10	правильна методика розв'язання задачі за наявності арифметичних помилок (більше 2 помилок) і неповного висновку.
9-1	студент знає формули, намагався розв'язати задачі, але виявив відсутність розуміння методики розв'язання задачі, відсутні висновки.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як проста середня арифметична результатів засвоєння змістових модулів 1 та 2 і оцінкою за екзамен.

Порядок зарахування пропущених занять. Пропущені лекції та практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує викладачеві (усні відповіді на контрольні запитання за темами занять, розв'язання задач) згідно з графіком консультацій.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гроші та кредит: навч. посібник / [за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки]. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка. – 2010. – 408 с.
 2. Гроші та кредит: підручник / [М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін.]; за заг. ред. М. І. Савлука. – [4-те вид., перероб. і доп.]. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.
 3. Гроші. Фінанси. Кредит: навч.-метод. посібник// за заг. ред. Г. Г. Кірейцева. – К.: ЦУЛ, 2002. – 336 с.
 4. Гроші та кредит: підручник / за ред. проф. Б. С. Івасіва – К.: КНЕУ, 2007. – 528 с.
- Демківський А. В. Гроші та кредит: підручник / А. В. Демківський – К.: ДАКОР, 2007. – 528 с.

5. Івасів Б. С. Гроші та кредит: підручник / Б. С. Івасів. – [Вид. 3-тє, змін. й доп.]. – Тернопіль: Карт-бланш; К.: Кондор, 2008. – 528 с.
6. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика: навч. посібник / Д. І. Коваленко. – К.: Центр навч. л-ри, 2011. – 352 с.
7. Лагутін В. Д. Гроші та грошовий обіг: навч. посібник / В. Д. Лагутін. – 3-тє вид., стер. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2003. – 181 с.
8. Буднік М. М. Фінансовий ринок: навч. посібник / М. М. Буднік, Л. С. Мартюшева, Н. В. Сабіна. – К.: Центр навч. л-ри, 2009. – 334 с.
9. Версаль Н. І. Теорія кредиту: навч. посібник / Н. І. Версаль, Т. В. Дорошенко. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 483 с.

Допоміжна

1. Адамик Б. П. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підручник / Б. П. Адамик. – Тернопіль: Карт-бланш, 2007. – 393 с.
2. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1/за ред. С. Панчишина, П. Островерха. – К.: Знання, 2009. – 723 с.
3. Александрова М. М. Гроші, фінанси, кредит / М. М. Александрова, С. О. Маслова. К., 2002.
4. Банківські операції: підручник / за ред. А. М. Мороза. – КНЕУ, 2005.
5. Боринець С. Я. Міжнародні фінанси: підручник / С. Я. Боринець. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 494 с.
6. Гроші, кредит, грошово-кредитні системи: Навчальний посібник/ Уклад.: А. О. Спіфанов, В. Л. Маяровський. – Суми: Ініціатива, 2000. – 354 с.
7. Гальчинський А. Теорія грошей: Навч. посібник.-К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001- 411 с.
8. Крупка М. І. Банківські операції: навч. посібник / М. І. Крупка, Є. М. Андрущак, Н. Г. Пайтра; [за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки]. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2009. – 248 с.
9. Співробітництво України з Міжнародним банком реконструкції та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.me.gov.ua](http://www.me.gov.ua)
10. Співробітництво України з МВФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.me.gov.ua](http://www.me.gov.ua)
11. Туган-Барановський М. І. Паперові гроші та метал / М. І. Туган-Барановський. – К.: КНЕУ, 2004.
12. Фридмен М. Монетарная история Соединенных Штатов 1867–1960 / М. Фридмен, А Шварц. – К.: Ваклер, 2007. – 880 с.
13. Хорошковський В. І. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями: еволюція, теорія, практика: монографія / В. І. Хорошковський. – К., 2002. – 428 с.
14. Центральний банк та грошово-кредитна політика: підручник / за заг. ред. А. М. Мороза і М. Ф. Пуховкіної. – К.: КНЕУ, 2005. – 556 с.
15. Щетинін А. І. Гроші та кредит: підручник / А. І. Щетинін.– К.: Центр навч. л-ри, 2008. – 432 с.
16. Алексєєв І. В. Гроші та кредит: навч. посібн. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 312 с.
17. Ільчук П. Г. Гроші та кредит: підручник. Львів: Сорока, 2016. 410 с.
18. Глуценко С. В. Гроші, кредит, кредитний ринок: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : НаУКМА, 2015. 203 с.

19. Швець В.Я., Єфремова Н.Ф., Чічкань О.І. Гроші та кредит : навчальний посібник. Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2015. 301 с.
20. Гроші та кредит : навчальний посібник. /О.Л. Шелест та ін. ; за ред О.Л. Шелеста. Харків : О.В. Бровін, 2014. 267 с.
21. Корецька Н.І. Історія грошей та кредиту країн світу: навчальний посібник. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. – 338 с.
22. Фінанси, гроші та кредит: підручник / О.О. Непочатенко та ін. Умань: Сочінський, 2014. 482 с.
23. Сисоєва Л.Ю., Черкашина К.Ф. Гроші і кредит: у схемах і таблицях: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2014. 245 с.
24. Наумов А.Ф. Гроші та кредит: в Україні і міжнародній економіці (теорія, практика): навчальний посібник. Миколаїв: В.Д. Швець, 2013. 295 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Асоціації українських банків. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://aub.org.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Державної установи Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.smida.gov.ua>
4. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uainsur.com>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
8. Офіційний сайт Рахункової палати України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua>

Розробник _____ (Л. В. Тіверіадська)

(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (О. О. Кахович)

(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри фінансів, обліку і маркетингу
Протокол від « 02 » жовтня 20 19 року № 3 (186)